

SAFARI

NYHETSBRV FRÅN EKOTURISMFRÖNINGEN # 2-02
www.ekoturism.org

I DETTA NUMMER:

Vår nya logo lanseras
sid 1-2

Första ansökningarna
sid 2

Ny ekoturismvinnare
sid 3

Att vårda ett varumärke
sid 5

Ekomärkt fiske
sid 6

Tjuvjakt i Zambia
sid 7

Detta är Almi
sid 7

Nytt besöksrekord
sid 8

DETTA ÄR SYMBOLEN FÖR KVALITETSMÄRKT SVENSK EKOTURISM

Pressmeddelande
Göteborg den 21 mars 2002

I samband med FN:s internationella ekoturismår 2002 presenterar Ekoturismföreningen och Turistrådet kvalitetsmärket "Naturens Bästa" / "Nature's Best".

- Det här en av TUR-Mässans viktigaste nyheter, säger Ulrica Messing Sveriges turistminister.

Märket som visar vägen till några av de bästa upplevelsearrangemangen i svensk natur, är också symbolen som borgar för ett resande på naturens och lokalbefolkningens villkor. "Naturens Bästa" är vägvisaren till ett roligare resande – för alla inblandade.

Nyligen sjösattes kraven för en svensk kvalitetsmärkning av miljöanpassad och lokal-förankrad upplevelseturism i naturen. På TUR-Mässan i Göteborg presenteras nu systemets symbol.

Avsändare bakom märkningen är Ekoturismföreningen som huvudman, tillsammans med Sveriges Rese- och Turistråd, med det gemensamma målet att skapa mer och bättre ekoturism i Sverige. Märkningssystemet utvecklades under 2001 i nära samarbete med ALMI i Västerbotten och HälsingeTur, med i första hand pengar från Jordbruksverket.

En pålitlig vägvisare till oförglömliga natur- och kulturupplevelser

I Sverige finns idag minst 3 000 mindre turismföretagare, som arbetar med spännande upplevelsearrangemang kring fiske, ridning, fågelskådning, kajakturer, björnsafari och mycket annat med naturen som bas.

- Nu presenterar vi märket som gör det enklare för reseköparen att hitta fram till de bästa upplevelserna, genom att visa vilka produkter som uppfyller märkningens höga kvalitetskrav, förklarar **Staffan Widstrand** från Ekoturismföreningens styrelse.

- Därför försöker vi nu samla alla Sveriges duktiga ekoturismarrangörer

bakom ett gemensamt kvalitetsmärke. Detta ekoturismmärke med tydliga miljö- och kvalitetskrav ska bli en pålitlig vägvisare till oförglömliga natur- och kulturupplevelser. I mitten av maj släpper vi sedan den första buketter med godkända arrangörerna och deras märkta produkter.

Några av de bästa arrangemangen i och för svensk natur

- Det fina med ekoturism är att ett roligt resande kombineras med konkret naturskyddsnytta. Hotad natur och unika kulturvärden får ett ekonomiskt värde, eftersom de utgör basen för en varsam och långsiktig hållbar turism. Kvalitetsymbolen "Naturens Bästa" ska förmedla budskapet till resenären att här erbjuds några av de bästa arrangemangen i svensk natur, men också för den natur vi besöker, fortsätter **Staffan Widstrand**.

- Märket bygger på ett motiv från en hällristning i Bohuslän och symboliserar människans önskan att besöka andra miljöer och kulturer, vidga sina vyer och träffa nya människor, poängterar han.

En av TUR-Mässans viktigaste nyheter

- Spännande natur och kulturvärden är några av de viktigaste skälen till att besöka Sverige. Med kvalitetsmärket "Naturens Bästa", eller "Nature's Best" på engelska, kan Sverige bättre profilera sig som resmål, och utländska kunder erbjuds kvalitetssäkrade arrangemang, framhåller **Ellika Nyqvist** från Sveriges Rese- och Turistråd.

- Det här en av TUR-Mässans viktigaste nyheter, säger Sveriges turistminister **Ulrica Mesing**.

- Här finns ett värdefullt verktyg för att marknadsföra Sverige som destination, eftersom ekoturismens spetsprodukter kan ge draghjälp åt hela turismnäringen. Dessutom kan märkningen stimulera fram mer och bättre reseprodukter, när några

av branschens duktigaste entreprenörer lyfts fram i ramp-ljuset. En kvalitetssäkring leder också till fler nöjda gäster med en positiv bild av Sverige.

Stort intresse bland svenska natur- och kulturturismföretagare

Den 1 februari gick startskottet för de företag som vill ekoturismmärka sina arrangemang. Närmare 40 företag har inlett ansökningsprocessen och köpt ut märkningssystemets startpaket. Knappt hälften av dessa har också redan presenterat sina ansökningar och kommer att finnas med när granskningen av första omgångens arrangörer inleds i april.

- Märkningen svarar uppenbart på ett stort behov ute i landet, och då framför allt bland mindre turistentreprenörer i glesbygden. Under februari har vårt kansli stundtals varit nedringt, och de introduktionsträffar som har arrangerats har både varit välbesökta och mycket uppskattade, berättar **Per Jiborn** projektledare och märkningsansvarig för "Naturens Bästa".

- Nu är vår delikata utmaning att se till att ett litet nystartat märkningssystem klarar av att svara upp mot det stora intresse som har väckts bland svenska resenärer och turismföretagare, avslutar **Per Jiborn**.

NÄRMARE ETT TJUGOTAL FÖRETAG SYNAS

Den 8 mars stängdes den första ansökningsomgången till kvalitetsmärkningen **Naturens Bästa**. Närmare ett tjugotal företag hann skicka in sina ansökningar i tid, och nu pågår granskningsarbetet för fullt.

- Vi har gjort en första genomgång av företagens ansökningar, vilka generellt håller god eller mycket hög kvalitet, förklarar Per Jiborn märkningsansvarig på **Naturens Bästa**.

- Det är också roligt att se att vi har företag från södra Götaland ända upp till norr om polcirkeln. Även de presenterade arrangemangen är varierade och innehåller allt ifrån kajakturer och fiske till samiska kulturupplevelser och grottvandringar, poängterar Per Jiborn.

En första kontroll av själva ansökningshandlingarna är nu avslutad, och beslutet blev att besöka alla ansökande företag under april. Sedan tar märkningskommitténs arbete vid, och i maj kommer de olika företagen att få veta om de godkänns som ekoturismarrangörer och vilka av deras produkter som i så fall kan märkas.

- *Det ska bli spännande att se hur företagsbesöken utfaller, hur märkningskommittén gör sina bedömningar och inte minst att få nöjet att presentera de första märkta arrangemangen i mitten av maj, avslutar Per Jiborn.*

NYTT ANSÖKNINGSDATUM FÖR NATURENS BÄSTA

Intresset för den nya ekoturismmärkningen - **Naturens Bästa** är stort runt om i landet, men många hann inte lämna in sina ansökningar i tid. Februari är årets kortaste månad och för många kolliderade ansökningsarbetet med några hektiska sportlovsveckor.

Men det problemet är nu ett minne blott, eftersom nästa ansökningsdatum närmar sig. De arrangerar som önskar komma med i andra omgångens granskning av företag, ska se till att skicka in sina ansökningar till Ekoturism-

föreningens kansli senast lördagen den 1 juni.

Det innebär att systemet kommer att titta närmare på dessa företag och deras arrangemang under sommaren.

Dessutom finns det ännu en möjlighet att ansöka redan under det Internationella Ekoturismåret. Tisdagen den 1 oktober är deadline för årets tredje och sista ansökningstillfälle.

Nu går det också utmärkt att beställa startpaket & ansökningshandlingar.

Surfa in på www.ekoturism.org för mer information om hur mycket Ditt företag ska betala, eller ring Maria Kjellström på föreningens kansli. I samband med lanseringen av märkningssystemets namn och symbol - **Naturens Bästa**, fick även kriteriedokumentet en ny framsida. Innehållet och de konkreta kraven bakom den nya framsidan är emellertid identiskt med den första upplagan från den 1 februari 2002.

”GRAND TRAVEL AWARDS EKOTURISMPRIS 2002”

TILL JÄMTLÄNDSKA RIDRESEFÖRETAGET ”RID I JORM”

Pressmeddelande
Stockholm, den 5 mars 2002

Ekoturismpriset för 2002 tilldelades den 4 mars Ola Sundqvist i Frostvikensfjällen i nordvästra delen av Jämtland, och hans företag ”Rid i Jorm”.

Varje år delar Svenska Ekoturismföreningen tillsammans med branschtidningen Travel News ut detta prestigefyllda pris till den svenska arrangör som bäst levandegör ekoturismen.

I år, under FN:s internationella Ekoturismår är utmärkelsen givetvis extra symboliskt laddad.

Motivering

Med en bukett av olika ridpaket för såväl erfaren som nybörjare arrangerar Rid i Jorm oförglömliga reseupplevelser i en av Sveriges verkliga utmarker. I små grupper rider besökarna fram i det karga landskap där fjällvidder och trolska tjärnar möter den norrländska urskogen.

För Rid i Jorm står omsorgen och omtanken i centrum – såväl som om gästens upplevelse, som om den känsliga naturen runt omkring.

Ola Sundqvist är enligt många urtypen för entreprenören. Han sprudlar av idéer, som också förverkligas. Den unika byggnaden ”Korpens öga” är bara ett exempel.

Där har Ola låtit ett isländskt långhus smälta samman med lokal bygdehistoria och en nypa egen fantasi. Det är något långt utöver vanlig ”Bed & Breakfast” – och ett upplevelseboende för alla sinnen där eldens sprakande kryddas med spännande mat i en rustik miljö.

För den närmaste byn Jormvattnet har Ola Sundqvist och Rid i Jorm betytt mycket och hans företagande är en förebild för dem som vill skapa lokala nätverk även för bygdens bästa.

I samband med det Internationella Ekoturismåret 2002 hade vi många skäl att välja pristagare med extra stor omsorg.

Vi tycker att Ola Sundqvist med Rid i Jorm är en mycket värdig pristagare för ”Grand Travel Awards Ekoturismpris 2002”

Grattis Ola!

Bakgrund

Ridturet på fjället, besök i Sveriges längsta grotta och upplevelseboende i ”Korpens öga” är några av de arrangemang som Rid i Jorm erbjuder sina gäster.

Navet i Rid i Jorms verksamhet är ridturet på fjället, och här har ekoturismens teorier omsatts i konkret omsorg om en känslig miljö.

- Vi anordnar fri ridning under ordnade former, med gedigen kunskap och gott omdöme, sammanfattar Ola Sundqvist.

Det innebär att gästen inte rider i upptrampade spår, att vägvalet ändras och att övernattningsplatserna flyttas med jämna mellanrum. Ridningen sker alltid i små grupper tillsammans med en kunnig guide.

I den lilla byn Jormvattnet med drygt hundra invånare får besökaren möjlighet att bo i ”Korpens öga”. En spännande byggnad där isländska traditioner blandas med jämtländsk kultur och Olas egen fantasi.

För Ola Sundqvist står hela tiden även den egna bygden i centrum. Därför samråder han med omkringliggande samebyar, rådfrågar länets naturbevakare och har överenskommelser med berörda markägare.

Eftersom år 2002 har utnämnts till det Internationella Ekoturismåret har Grand Travel Awards Ekoturismpris i år särskild status och prestige.

- Jag är naturligtvis både glad och smickrad av den här utmärkelsen. Nästa ambition blir att kvala in bland den nyligen lanserade Ekoturismmärkningens första omgång godkända företag lite senare i vår, kommenterar Ola Sundqvist.

För vidare information

www.ridijorm.se
ridijorm@telia.com
0672-20171

Tidigare års vinnare av ”Grand Travel Awards Ekoturismpris” har varit:

1998: Vildmark i Värmland AB, Torsby, Anders Wiss

1999: Lapplandssafari AB, Ammarnäs, Ann-Kristine och Mikael Vinka

2000: Äventyrsresor AB, Stockholm, Tomas Bergenfeldt

2001: Naturresor Annelie Utter, Lindome, Annelie Utter

ETT LITET FÖRETAG MED STOR BETYDELSE

Årets Ekoturismarrangör, Ola Sundqvist, Rid i Jorm, får sitt pris bland annat för att han på ett föredömligt sätt jobbar med lokal förankring. Vi ber honom berätta hur han går till väga.

- För en glesbygd företagare med naturen som arbetsfält finns det många intressenter att ta hänsyn till – friluftsmänniskor, markägare och övriga brukare av marken. Och det finns ofta en motsättning mellan turism och basnäringen, som kan leda till olika konflikter, säger Ola Sundqvist. Därför är det oerhört viktigt att den lokala förankringen av turistverksamheten blir av. Det går inte bara att sätta igång och tro att det inte märks – då blir det mycket svårt att reparera mistroendet, och man kan tvingas lägga ner verksamheten.

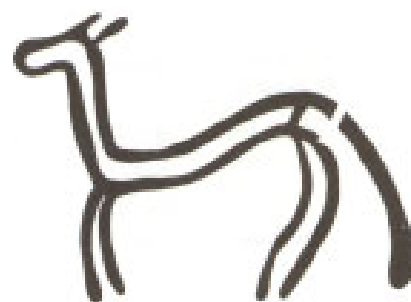
- När jag startade företaget lade därför jag ner mycket tid på förarbetet och förankrade min verksamhet med så många som det var rimligt bland markägare, organisationer och orsbfolkningen. Alla ska veta vad som händer och ha en chans att säga sin mening.

- Det gäller också att involvera människorna runt omkring. Jag bjuder till exempel in barnen i skolan på något äventyr varje år. Och nu när jag vill bygga ett pensionat där varje rum berättar om bygdens historia och folk kommer jag att behöva massor av hjälp för att spegla det på rätt sätt.

- Lyckas man få orsbfolkningen med sig blir det roliga möten och kontakter mellan dem och turisterna. Besökarna känner sig välkomna och orsborna tycker det är roligt att folk kommer till just deras

hembygd. Och skulle hästarna komma lösa någon gång så är det inget problem – jag får i stället hjälp att samla in dem.

- Jag känner att jag har lyckats till 90 % men målet är 100%.

TVÅ TUNGA STYRELSEPOSTER

Vi säger grattis till vår styrelseledamot Ann-Kristine Vinka, Lapplandsafari som även blivit invald i Turistdelegationens styrelse.

Varför blev du invald i styrelsen?

-Med tanke på min bakgrund så är det nog för att representera småföretagaren och visa på vilka möjligheter men också vilka problem som vi kan stöta på. Jag ska också stå för kopplingen mellan miljö och kvalitet med ekoturism som ledstjärna och ett av verktygen.

Vilka frågor vill du driva?

-Affärsutvecklingsfrågor för det lilla företaget; att kommunicera ekoturism som spetsprodukt samt kvalitets- och miljöfrågor. Det kommer att bli mina hjärtefrågor. Jag vill också försöka få turistnäringen att ge sig tid att arbeta mer tillsam-

mans med andra näringar. Där har vi mycket att lära oss, främst vad gäller produktutveckling och design av tjänster. Många gånger kan vi behöva ha någon utomstående att bolla tankar, idéer och utvecklingsfrågor med.

Vad är Turistdelegationens roll?

-Att främja turismen och därmed öka Sveriges attraktionskraft som turistland. Detta görs bland annat genom att arbeta med olika frågor såsom miljö, kultur, kunskap och näringsvillkor. Det största uppdraget ligger främst i att samla in fakta, analysera och föra statistik och med utgångspunkt från det materialet informera alla berörda.

Som liten entreprenör i fjällvärlden har jag inte trott mig ha någon större nytta av denna typ av information. Kanske kan det tyckas lite trångsynt och förvisso är det nog det. Först nu inser jag vikten av alla statistik- och forsknings-

rapporter och vilken jätteresurs som ligger som ett smörgåsbord och bara väntar på att avsmakas. Ett exempel är Sundare Förnuft som är en handledning för bra näringsvillkor i rese- och turistindustrin som kan beställas genom Turistdelegationen.

Finns det några goda nyheter på den ekologiska fronten?

-Då jag älskar god mat och dryck vill jag varmt rekommendera ett mustigt ekologiskt riojavin, Vina Azabacha. Mycket prisvärt!

Rapporten Sundare Förnuft går att beställa via Turistdelegationens hemsida www.tourist.se

NATURENS BÄSTA – ETT GEMENSAMT VARUMÄRKE ATT VÄRNA OCH VÅRDA

Det är sällan vi vet särskilt mycket om resan vi tänker åka på. Vanligtvis styr vi inte heller kosan till samma resmål år efter år, utan i stället lockar nya upplevelser, erfarenheter och mänskliga möten.

Många gånger är det nära vänner och arbetskamraters omdömen som avgör vart vi reser, och en nöjd besökare är ofta den effektivaste marknadsföringen som en arrangör kan investera i.

Men stora företag som exempelvis internationella hotellkedjor har dessutom ett starkt försäljningsargument i ett välvårdat varumärke.

En av natur- och kulturindustribranschens största aktörer Temaresor är ett gott exempel på detta. En viktig del i företagets försäljningsstrategi är därför att en lyckad strövtågsresa i Pyrenéerna ska skapa förutsättningarna för att nästa gång sälja exempelvis en safariresa till Serengeti. Detta trots att resan till Tanzania egentligen är en helt annan produkt, där resenären möter helt andra guider, nya hotell, okända busschaufförer och utforskade rutter.

Men eftersom vi utgår ifrån att Temaresor har kvalitetssäkrat sitt utbud, sätter kunden sin tilltro till ett välkänt varumärke, förvissad om att även Afrikabesöket blir lyckat.

Kvalitetsmärket **Naturens Bästa** ska fungera på samma sätt.

Det vill säga, vår logotyp ska bli den erkända vägvisare som underlättar reseköparens val. Det innebär att symbolen ska förmedla ett trovärdigt budskap om att det märkta arrangemanget är en kvalitetsprodukt genomförd av en kunnig arrangör med goda kunskaper om resmålet och känsla för den natur och kultur som besöks.

Men dessutom, vilket hittills inte varit fallet med Temaresor, så redovisar märkningen **Naturens Bästa** öppet hur arrangemangen

säkras när det gäller kvalitet, miljöanpassning, lokalförankring och bidrag till natur- och kulturskydd.

En annan viktig skillnad är att vårt utbud inte ingår i ett och samma företag, utan att **Naturens Bästa** bygger på ett ömsesidigt samarbete mellan ett brett spektrum av duktiga arrangörer med olika inriktning, storlek och utbud.

Allt detta får konsekvenser för

hur systemet ska utvecklas och redan i höstas fattades ett principbeslut om att sätta kvalitet före kvantitet inom märkningen.

Vi har med andra ord valt att bygga märkningssystemet från grunden med inledningsvis relativt få godkända företag som alla erbjuder kvalitetsprodukter av god klass.

Därför kommer förhoppningsvis några av Sveriges mest erkända arrangörer att märka en del av sitt utbud redan under det Internationella Ekoturismåret. Deras goda renommé blir avgörande byggstenar när vi sedan ger varumärket **Naturens Bästa** ett ansikte mot massmedia, resebranschen och enskilda konsumenter.

Men vid sidan av redan etablerade arrangörer kommer systemet även att introducera ett antal mycket duktiga men kanske mindre kända aktörer.

Att ta ansvar för ett gemensamt varumärke kommer varken att bli problem- eller smärtfritt. Även om alla godkända företag och deras märkta arrangemang aldrig bli helt

likvärdiga, så är det viktigt att avståndet mellan de ingående produkterna inte blir för stort.

Kunden ska alltid kunna lita på att kvalitetsymbolen **Naturens Bästa** står för ett antal grundbegrepp och att nöjda kunder är regel på märkta arrangemang. För på samma vis som Temaresor vill att den lyckade vandringen i Pyrenéerna ska locka till en ny resa med samma arrangör, så ska exempelvis vår märkta ridtur inom **Naturens Bästa** stimulera till ett framtida köp av ett annat arrangemang märkt med samma symbol.

Då blir märkningen ett system där företagets enskilda ansträngningar korsbefruktar varandra, och där summan av ett plus ett blir mer än två. Detta är systemets framsida. Baksidan är att ett dåligt genomfört arrangemang inte bara riskerar att drabba ett enskilt företag, utan kan svärta ner hela varumärket. Något som drabbar systemets alla företag.

Därför är det min förhoppning att märkningskommittén för **Naturens Bästa** lyckas lägga ribban på exakt rätt nivå. Det är deras fingertoppskänsla och långsiktiga strategi som blir nyckeln till framgång på en kvalitetsmedveten marknad.

Ur det perspektivet är det också till fördel för alla, att företag som ännu inte är riktigt mogna inte lyckas kvala in för tidigt. För på sikt är det bättre att man får växa till sig, utveckla sina arrangemang, skaffa sig mer professionell erfarenhet, utbilda personalen än mer och fin-slipa egenskapen att bara lämna ifrån sig nöjda kunder.

Det arbetet kanske kräver ett år eller två, men den företagsamme entreprenören kommer att ha ett tydligt mål framför ögonen. Vi hoppas också att Ekoturismföreningen tillsammans med andra kan skapa utbildningar, rådgivningssystem och nätverk som hjälper intresse-

rade företagare framåt i den processen.

Och sedan när företagets arrangemang märks upp, är utlovad kvalitet säkrad. Då blir det nya godkända företaget ytterligare en naturlig och kvalitetsmedveten medspelare, som utan problem kan bidra till att stärka och vårda ett gemensamt varumärke.

Per Jiborn /
Märkningsansvarig för
Naturens Bästa

PS.
Den dagen då vi utvidgar **Naturens Bästa** till att även omfatta resor utanför Sveriges gränser, så hoppas jag att också Temaresor väljer att märka en del av sitt utbud. Då kan förhoppningsvis två välkända och starka varumärken (Naturens Bästa & Temaresor) bolla nöjda kunder mellan ett ännu bredare utbud av både svenska som internationella arrangemang. DS

ATT EKOMÄRKA FISKETURISM

Som fisketurismföretagare är det extra viktigt att man tänker ekologiskt. Bidrar man till utfiskning drar man bottenpluggen ur den båt man fiskar från.

Men det är inte helt lätt att veta vad man kan göra utan fiskevårdsutbildning eller egen fiskerätt. Företagaren samsas med yrkesfiske och fritidsfiske nästan överallt i svenska vattnen och kontrollerar inte sin produkt. Andra kan dra ur bottenpluggen åt en!

Kan Ekoturismföreningen spela en roll? Märkningen av fiske fokuserar på fiskevårdsplan, hänsynskrav för fiskegäster och ett fiskebokslut. Den står för bra kvalitet, lokal förankring och ekologisk hållbarhet. Detta ger ökad trovärdighet mot olika aktörer. Märkningen ger företaget en skräddarsydd fiskevårdsplan som ska förbättra turistfisket och stärka fiskevården. Fiskevårdsplanen behöver inte innebära att man själv fiskevårdar. Det kan vara att man informerar, arrangerar kurser, bidrar aktivt i föreningslivet etc. Men man gör det genom en fiskevårdsplan – med Ekoturismföreningen som partner.

En fiskevårdskurs är ett kriteriekrav. Inbjudan kommer. Kursen lär ut ekoturism, fiskevård, fiskevårdsplan, fångstrapportering och fiskavkastning. Deltagande företag får i workshop göra eller förfina fiskevårdsplanen och fångstrapporten utifrån företagets förut-sättningar.

Om fiskevårdsplanen

Målsättningen och vision

Formulera målsättning och vision med fiskevårdsplan. Vad vill ni uppnå? Målsättningen beror på lokala förutsättningar. Välj en tidsperiod för planen, lämpligen två år. Gör sedan en ny plan. Planen ska ge bättre företagarvillkor, bättre förankring och bättre fiskevatten. Har man egna vatten kan man vara mycket konkret. Fiskar man på andra vatten är det inte lika lätt. Sök råd hos oss eller fackman. Tips på inriktningar:

- **Informationsarbete:** informera kunder om fiskevård; fiskevårda med fiskerättsägarna; informera om miljö- och fiskevårdsarbete;

stöd fiskevårdsarbete.

- **Praktiskt fiskevårdsarbete:** delta aktivt i fiskevårdsprojekt; delta aktivt i tillsyn, provfiske och undersökningar.

- **Föreningsarbete:** arrangera kursverksamhet i fiskevård och tillsyn.

Utvärdering

Det ska gå att utvärdera om man nått målet genom t.ex. projektplan eller Fångstjournal.

Projektplan

Man ska ha en projektplan som redovisar hur man ska gå tillväga och när det ska vara klart.

Produktionen av fisk

Fiskas det för hårt? De områden man fiskar omräknas till hektar. Schabloner finns för hur mycket fisk man långsiktigt kan "skörda" i olika landsändar.

Fiskebokslut

Fiskevårdsplan, fångstrapport och produktionsberäkningar visar om företaget är ekologiskt hållbart i sitt fiske.

Dan Jonasson
Fiskekonsulent

Faktaruta exempel fiskevårdsplan:

Målsättningen: höjt minimimåttet på harr till 35 cm i Harrån, Harråns fiskevårdsområde i Norrland. Företaget ej fiskerättsägare. Utvärderingen redovisning av minimimåttet och bakgrund till vad som hänt.

Projektplan:

- samråd med fackman: nov-02
- uppvaktning
fiskerättsägare: april-03
- provfiske: aug-03
- förslag på regler: okt-03
- förankring fiskerättsägarna:
okt – dec-03
- stämmobeslut: april-04
- första fiskesäsongen med nya regler: sommaren-04

Produktion av fisk

Harrån: 10 m bred och 5 km lång:
10 m x 5.000 m = 50.000 m² (5 hektar). Enbart harr fiskas. Mängden fisk som kan skördas/ år (avkastning) 5 ha x (3 – 12 kg) = 15 – 60 kg.

TJUVJAKTSREPORTAGE VÄCKER STARKA KÄNSLOR

Fyra elefanthannar ska vid årskiftet ha skjutits av tjuvjägare på jakt efter elfenben i Zambias nationalpark South Luangwa.

Dessa djur gick varje kväll förbi lägret vid Luangwafloden. Patsy Miles som driver Wildlife Camp med sin man, Herman har med andra turistanläggningar bildat anti-tjuvjaktstyrkan RATS som får bidrag av privatpersoner. RATS kom igång ordentligt förra våren och har fram till november 2001 gripit 52 tjuvskyttar, beslagtagit åtta par elfenben liksom hundratals skjutvapen, infiltrerat, gjort vägblockeringar, undanröjt fällor och konfiskerat illegala fiskenät. Det är viktigt att bevara djurlivet och få dit turister eftersom 60 % av turistintäkterna går till Wildlife Conservation and Society i Zambia.

Redaktionschefen för den sydafrikanska tidningen erbjuder sig att lämna bidrag för elefanternas räddning. Patsy Miles vill satsa på

ett trädplant-eringsprojekt, och att göra det lättare för skolbarn att göra safaris. Många har inte ens sett en vild impala tidigare.

Jag planerar att publicera ett antal artiklar om tjuvjakten, men det är väldigt känsligt ämne vilket reaktionerna visar på. Ett rykte att det ska bli en "hemsak artikel om tjuvjakten" i BBC Wildlife Magazine har spridits av Nationalparksdirektören i Lusaka som haft ett möte med RATS och några turistanläggningar. Men det enda jag gjort är att skicka en förfrågan om de vill ha en artikel. RATS vill nu att inget publiceras innan nationalparksmyndigheten som administrerar alla parker givit sitt tillstånd. Detta kan jag inte gå med på, då vi ser vi vad som håller på att hända i grannlandet Zimbabwe där president Robert Mugabe vill hindra all utländsk media från att rapportera. De tror att mina artiklar kan avskräcka turisterna vilket inte är min avsikt.

Bruce Whitely bekämpar tjuv-

jägarna i Kafueparken och känner flera av dem. Enligt honom har de inget val när deras familjer svälter. Uppdragsgivarna ger dem mat eller enklare bostäder för det skjutna viltet. FN har startat sitt World Food Program i några byar utanför nationalparkerna för att minska tjuvjakten men har inte nått Kafueparken. Bruce hoppas kunna starta flygspaningar över den 22 500 kvadratkilometer stora nationalparken som, om den sköttes bättre skulle kunna vara en fantastisk ekoturistdestination. Här kan man vandra i bushen, göra nattsafaris och båtfärder bland flodhästar och nilkrokodiler.

För mig var detta lite av samma känsla som i Pantanal. Inte heller här finns massturismens avigsidor där man kör "rena safarirallyt" för att finna så många attraktioner på kort tid.

Jan Fleischmann, fotograf
jan.fleischmann@swipnet

ALMI – EN SAMARBETSPARTNER

Vad är ALMI?

Eftersom ALMI finns med i arbetet med ekoturismmärkningen kanske en del av SAFARIs läsare undrat vad ALMI är och vad vi gör. ALMI Företagspartner är ett bolag som ägs av staten genom Nutek (verket för näringslivsutveckling), av vissa landsting och kommuner. Totalt finns det omkring 500 konsulter utspridda i hela landet. Vår devis är att vi ska hjälpa företag som vill och kan växa. Vi hjälper även till med att starta företag genom rådgivning och genom finansiell hjälp.

När det gäller turism har vi tidigare varit mest aktiva i de stora turistregionerna – Jämtland, Väst-sverige och Gotland - och nu även i Västerbotten. Det har gällt klassisk företags-utveckling - utveckling av den egna affärsidéen, kvalitetsarbete, marknadsföring och miljöanpassning.

Vad gör ALMI Västerbotten i turism?

Våren 1999 funderade vi i Västerbotten tillsammans med vår delägare Västerbottens Turism på hur ALMI bäst kunde använda sin erfarenhet inom turismen. Diskussionen kom snart att handla om hur turismen i länet skulle kunna utnyttja sina miljömässiga fördelar.

Vi har mycket "vildmark" – älvar, skogar, sjöar och fjäll - och de är föga exploaterade eftersom det är långt till turisterna i Mellansverige.

Vi resonerade i termer av miljömärkning. Första resultatet blev att vi sökte EU medel enligt en "call for proposal" - en sorts kampanj - tillsammans med några regioner i England, Skottland och Italien.

Tanken var att vi skulle göra en jämförelse av hur man såg på och arbetade med miljömärkning i turismen på olika håll. EU ville redan då skapa samsyn i turismen på det området. (Idag har man skapat en websida för turism av samma anledning - www.tourism-site.org). Tyvärr fick vi inga EU-medel och EU genomförde inte sin kampanj.

Istället började vi arbeta med en regional miljömärkning för upplevelseföretag. Målet var att hitta former för ett nationellt märkningssystem. Vi tjuvstartade med interna ALMI - medel under en stor del av år 2000, och fick externa anslag från januari 2001.

Då hade vi etablerat kontakt med Ekoturismföreningen. ALMI utvecklade principer och en uppsättning kriterier under vintern och våren. När föreningens nationella projekt tog form var det naturligt för oss att delta här, och ta med oss våra erfarenheter in i projektet.

Många aktiva inom ekoturism i norr

I Västerbotten finns många utvecklingsfronter för naturturismen. Umeå Universitet har bred forskning i bland annat FjällMISTRA, som gäller belastning - förslitning i fjällen. ALMI har hållit en rad seminarier om hållbar turism i samarbete med universitetet. Organisationen för europeiska regioner (AER) har ett nätverk för regioner intresserade av hållbar turism. Där är Västerbotten Turism sambandscentral. Hushållningssällskapet är mycket aktivt och har tagit fram en modell för miljöbelastning i turistföretag. Fisket är en stor fritidsnäring här och Hushållningssällskapet driver ett stort projekt kallat Lapland Fishing (12 miljoner i budget). Dessutom har Sportfiskarna etablerat ett kompetenscentrum i Skellefteå.

Det finns ett tydligt, men ostrukturerat intresse över hela Nordkalotten för ekoturism/hållbar turism genom Barents Rådet, genom the Northern Dimension (regeringsinitierat projekt) genom The Arctic Council och genom norska och finska intressenter.

För Almi Västerbotten
Peter Lugnegård

FÖRENINGEN VÄXER

Det växande intresset för ekoturism och märkningen **Naturens Bästa** har också visat sig i en orädd ökning av Svenska Ekoturismföreningens (SEF) medlemsantal.

I slutet av mars 2002 hade föreningen drygt 125 anslutna företag, organisationer eller lokala föreningar från Abbekås i söder till Abisko i norr. Dessutom fanns nästan lika många enskilda medlemmar.

- Det är mycket stimulerande att se hur föreningen växer, förklarar SEF:s ordförande Jan Wigsten och fortsätter.

- Nu börjar vi se konturerna av en livaktig och dynamisk förening, som bland annat kan värna om de små natur- och kulturturism-företag-

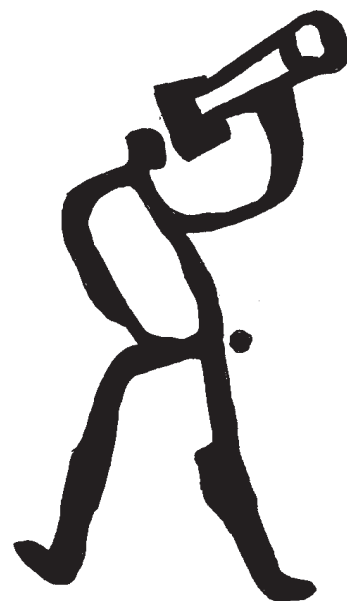
arnas näringsvillkor.

Samtidigt fortsätter arbetet med att verka för mer och bättre ekoturism runt om i landet.

- Men vi får inte glömma bort att vi fortfarande är en liten förening, och jag uppmanar därför alla i föreningen att aktivt hjälpa till att värva ännu fler medlemmar, understryker Jan Wigsten.

Ett tips är att beställa hem ett dussin eller två av föreningens presentationshäfte "Sveriges bäst bevarade hemlighet". Sprid den på den lokala turistbyrå, till de egna gästerna, på Naturskyddsföreningens sammankomster eller i andra sammanhang.

Ring och beställ från föreningens kansli 0647 - 66 00 25

PRESSUTSKICK GAV BESÖKSREKORD

Föreningen har arbetat målmedvetet med att nå ut till press och massmedia.

Våra pressmeddelande mejlas ut till bortåt tusen journalister runt om i Sverige, och förutom att detta resulterar i notiser och reportage, så syns utskicken också i besöksstatistiken för Ekoturismföreningens hemsida.

I samband med utnämningen av Årets Ekoturismföretag den 5 mars slogs ett nytt rekord av unika besökare under en och samma dag på föreningens webbplats.

Nyfikna journalister är med andra ord en viktig grupp som söker information om ekoturism, märkningssystemet, men också om vilka företag som är medlemmar i föreningen.

Glöm inte bort att uppdatera era uppgifter genom att korrigera inaktuell information och komplettera gärna med ytterligare uppgifter.

Surfa in på www.ekoturism.org och använd det särskilda formulär som finns under rubriken "Anslutna Företag".

STYRELSEPRESENTATION

ORDFÖRANDE

Jan Wigsten, Eco Tour Production AB

VICE ORDFÖRANDE

Peo Jonsson, Västsvenska Turistrådet

SEKRETERARE

Maria Kjellström, Ekoturismföreningen

KASSÖR

Klas Wallin, Ecco Travel

LEDAMÖTER

Pelle Andersson, STF

Karin Brann

Filip Hedberg, Sweden Wildlifesafari

Dan Jonasson, Fiskekonsult

Annelie Nilsson, UTC

Annelie Utter, NaturreSOR

Gösta Westin, Äventyrsresor

Peter Wiborn, Stud.förb. Vuxenskolan

Staffan Widstrand, fotograf

SUPPLEANTER

Bengt Kull, 30 000 öar

Håkan Strotz, Ur Natur

Lalle Bergenholtz, TAP

Ann-Kristin Vinka, Lapplandssafari

REDAKTION

REDAKTÖR

Annelie Nilsson

MEDARBETARE I DETTA NUMMER

Per Jiborn, Dan Jonasson, Jan Fleichman, Peter Lugnegård och Maria Johannessen

Vill du berätta något för Ekoturismföreningens medlemmar? Kontakta redaktionen på friagent@minmail.net, eller ring Annelie Nilsson 0703 19 01 15

MEDLEMSKAP & INFORMATION

För medlemskap och information om Ekoturismföreningen kontakta vårt kansli : Svenska Ekoturismföreningen, Box 87, 830 05 Järpen.

Tel/fax: 0647 - 66 00 25

E-post: info@ekoturism.org

Hemsida: www.ekoturism.org

Pg: 81 39 93-3 / Bg: 5034-52 89

